

Hink–Stap–Sprong

Jaarverslag 2015

Inhoud

Colofon	2
Inleiding	3
Projecten: Nederlandse taalles	3
SMA Vormingscentrum	4
Vrouwenempowerment	5
Spreekuren	8
Bezoekers van Stap Verder	15
PR en communicatie	17
Organisatie en menskracht	22
Financiën en fondswerving	24
Toekomstplannen	25
Bestuur & Missie en Visie	27
Contactgegevens	28

*Logo's van de zes kerken verenigd in de
Stichting Pastoraal Diaconaal Centrum
Bijlmermeer*

Van boven naar beneden:

EBG

ELG

PERKI

PCG

PGZO

RK

Foto's op pagina's 3, 12, 13 door Bart Kamphuis

Inleiding

Een jaar van opbouw hebben we achter de rug. Opbouw van twee nieuwe projecten: Vrouwenempowerment en Sporten voor jonge mannen. We konden twee nieuwe spreekuurmedewerksters en drie PR-medewerk(st)ers inwerken. Onze contactpersoon voor parochies en gemeenten kon met een speciaal voor ons ontworpen relatiebeheersysteem aan de slag. We moesten in het najaar helaas ook weer afscheid nemen van drie spreekuurmedewerkers. Vandaar de titel Hink-Stap-Sprong. In ons logo kun je een trampoline zien. Niet alleen voor nieuwe Nederlanders en voor de vrouwen die zich ontwikkelen, ook voor beginnende predikanten lijkt Stap Verder een springplank. Daarmee leveren we dan weer een bijdrage aan de opbouw van de samenleving. Zij kunnen de opgedane kennis op het gebied van diaconie, noodhulpverlening, empowerment en pastorale gesprekken weer inzetten in hun nieuwe gemeenten. En dat levert ons weer contacten op met die gemeenten die in natura of met collectes ons werk steunen. Zo groeit ons netwerk en daarmee de steun voor de mensen voor wie we ons inzetten. Dank aan allen die daar hun bijdrage aan leveren!

Projecten

Nederlandse taallessen

De Nederlandse taallessen waren ook dit jaar goed bezocht met gemiddeld 175 cursisten per week. De cursisten kregen taallessen van een team van twintig vrijwilligers. De lessen variëren van individuele taallessen tot groepslessen. Het aanbod van de lessen wordt zo veel mogelijk op maat gemaakt.

Naast de grote groepen zijn er kleine groepen voor niet-Engels sprekenden zoals Frans-, Urdu-, Nepalees-, Chinees- of Spaanstaligen. Ook is er meer vraag naar hulp bij het inburgeringsexamen. We helpen kandidaten met individuele lessen. Een groep apart is er voor vrouwen die weinig of niet kunnen lezen of schrijven. Afgelopen jaar zagen we ongeveer 100 nieuwe aanmeldingen. Van de mensen die les volgen is 43% vrouw en 57% man. Ongeveer 75% is afkomstig uit Ghana of Nigeria. De andere cursisten komen uit landen zoals Soedan, Somalië, Nepal, Burundi, Slowakije of Brazilië.

Hink - Stap - Sprong 3

SMA Vormingscentrum

Het Vormingscentrum van de Sociëteit voor Afrikaanse Missiën (SMA) heeft het afgelopen jaar verschillende kandidaten opgeleid en uitgezonden. Het opleidingstraject voor uitzending, dat een jaar duurt, vindt plaats op een aantal zaterdagen bij Stap Verder. Nadat George Buckle vertrok naar Ghana, is Colinda Janssen vertrokken naar Liberia. Inez Torn zal begin 2016 vertrekken naar Ghana.

Alle kandidaten binden zich voor een periode van vier jaar aan de SMA als geassocieerde leden. George en Inez zetten zich in voor plattelandsgemeenschappen in centraal Ghana. Colinda ondersteunt een school voor dove kinderen, een lepra-dorp en ouderen in Tubmanburg, Liberia. Een nieuwe kandidaat, Edna Brouns, is halverwege haar opleidingstraject. Alle uitgezonden mensen in het veld (Ghana, Liberia en Tanzania) worden begeleid tijdens hun uitzending door hun coördinator Liesbeth Glas, vanuit Stap Verder. De SMA-geassocieerde leden (die zich hebben verbonden aan de SMA en zich in Nederland of in Afrika inzetten voor Afrikanen) komen elke drie maanden bijeen, o.a. op Stap Verder.

Corine 't Hart in Tanzania met de parels van tienermoeders van het Lulu-project

Hink - Stap - Sprong 4

Handicraft of vrouwen-empowerment

Samen met de vrouwen kijken we naar hun kracht, die voortkomt uit hun eigen tradities, en naar hoe we die kunnen versterken.

2015 was voornamelijk een jaar van het uitproberen van nieuwe dingen! Zowel voor de vrouwen als voor de coördinator. Het opbouwen van een vertrouwensband was de eerste stap. Het nemen van verantwoordelijkheden en leiderschap vroeg veel begeleiding. Resultaat is dat de vrouwen in dit jaar een grote groei hebben doorgemaakt. Soms vallen vrouwen af door verhuizing of vreemdelingendetentie. Een kleine groep vrouwen heeft geen vaste verblijfplaats en/of kampt met een slechte gezondheid. Hierdoor komen zij soms wel en soms niet. Een goede ontwikkeling is dat deze vrouwen in de groep hun sociale contacten uitbreiden en dat zij vaker en meer openlijk over hun problemen praten.

We werkten afgelopen jaar aan vijf activiteiten: handenarbeid (handicraft), naailes, koken voor groepen, het opzetten van een eigen handeltje en sieraden maken.

Handicraft

In een serie van workshops hebben de vrouwen tassen, manden, portemonnees, cadeaudozen, en andere producten gemaakt van deels gerecycled materiaal zoals tijdschriften, kranten en sap- of chipsverpakkingen. Naast het ontwikkelen van eigen creativiteit was het oefenen van de fijne motoriek een doel. Voor het maken van verkoopbare producten is netjes werken belangrijk. Deze workshops vonden plaats op één tot twee zaterdagen per maand. De sfeer is heel ontspannen en er wordt veel gepraat en gezongen. De vrouwen adviseren elkaar over allerlei zaken, doen nieuwe vriendschappen op en vinden veel ontspanning in het werken met hun handen. Deelname varieerde van acht tot vijftien vrouwen.

Naailes

De naaiesgroep bestaat uit 15 tot 20 vrouwen en komt elke dinsdagmiddag en donderdagmiddag en -avond en eens per maand op zaterdag bijeen.

Een Nigeriaanse lerares leidt de naailessen. Na het leren beheersen van de naaimachine en de basistechnieken, staan op het programma: leren meten, tekenen van patronen en het op maat kunnen produceren. Een goede naaister kan hiermee haar brood verdienen. In het kader van deze lessen is er met de groep (15 tot 20 vrouwen) een excursie gemaakt naar de Afrikaanse stoffenfabrikant Janssen Holland in Helmond. De stof wordt, op Afrikaanse wijze, niet per meter maar per 6 yards verkocht. (2 yard voor de rok, 2 yard voor de blouse en de rest is omslag en hoofddoek). Na het volgen van een aantal lessen, kregen de vrouwen 6 yard stof om een eigen creatie mee te maken.

Dit ging hen zeer goed af en de kleding is geshowd op het feest ter ere van het vijfjarig bestaan van Stap Verder.

Koken en catering

Het koken voor groepen is van start gegaan in september 2015 en bleek heel succesvol. De maaltijden komen uit de westafrikaanse keuken. De ingrediënten hiervoor zijn gemakkelijk verkrijgbaar in Amsterdam Zuidoost en bijna alle vrouwen kunnen goed koken. Er is sindsdien drie maal gekookt voor groepen variërend van 40 tot 120 personen. Het berekenen van de kosten, eventueel betalen van medewerkers en uiteindelijk winst maken is vaak een nieuwe insteek. Een tweede stap, het aanbieden van afhaalmaaltijden is in voorbereiding.

Small business

Het opzetten van een klein handeltje komt voort

vanuit de Afrikaanse traditie dat verkopers rondlopen met hun waren. Als pilot project hebben we een kleine tandpasta-business opgezet met een Nigeriaanse vrouw. Het verdiende geld helpt haar in haar onderhoud te voorzien, want zij kan nu voldoende voedsel kopen. Momenteel oriënteren zich drie andere vrouwen op het starten van een klein handeltje.

Sieraden maken

Het maken van sieraden voor de verkoop is een nieuw initiatief dat kwam vanuit de vrouwen zelf die meedoen aan de verschillende activiteiten van Stap Verder. Omdat alleen mooi gemaakte producten verkoopbaar zijn is het belangrijk dat de vrouwen precies leren werken en de verschillende materialen en technieken leren kennen.

Set your mind free- sportproject

In 2015 zagen we veel jonge ongedocumenteerde mannen in Stap Verder mede door de aanwezigheid van de Vluchtgarage in Amsterdam Zuidoost. Om hun frustratie een positieve draai te geven is een aantal van hen gaan sporten.

- Gastheer Adam Alibaks gaf tennislessen. Voor deze tennislessen maakte hij gebruik van de tennisbanen die her en der in Zuidoost vrij te gebruiken zijn.
- Zwemlessen bleken heel populair bij mensen uit West-Afrika. De meesten hadden nog nooit gezwommen en nu, in het land van water, was daar wel behoefte aan. Dankzij de ontvangen fondsen kon een aantal mensen zwemles voor volwassenen volgen in het Sportcentrum Bijlmermeer. Hiervoor werd ook zwemkleding aangeschaft.
- Fietslessen voor vrouwen worden aangeboden en uitgevoerd door Kansrijk Zuidoost. Daar kunnen vrouwen, tegen een basis vergoeding, acht weken fietsles volgen. Zij worden daarna beloond met een certificaat en een gratis fiets.

Spreekuren

In Stap Verder vinden bezoekers een centrum dat niet alleen kennis deelt over voorzieningen maar ook de toegang daartoe bemiddelt. Dokters van de Wereld verzorgt het

spreekuur over medische hulp en verwijst door naar de reguliere zorg. De advocaten van kantoor De Binnenstadadvocaten zien maandelijks zo'n tien bezoekers en adviseren hen op juridisch vlak. In het sociale (pastoraal-diaconale) spreekuur kunnen bezoekers terecht voor alle andere vragen.

Het medisch spreekuur van Dokters van de Wereld

Dokters van de Wereld (DvdW) zet zich in Nederland in voor het recht op gezondheid en de toegang tot zorg voor mensen zonder geldige verblijfspapieren. Gezondheidszorg is een internationaal erkend mensenrecht dat ook bij wet in Nederland is vastgelegd. Voor mensen zonder verblijfspapieren blijkt het in de praktijk echter lastig om zonder bemiddeling medische zorg te krijgen. Het niet of te laat ontvangen van medisch noodzakelijke zorg brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Dit geldt voor mensen die extra kwetsbaar zijn: zwangere vrouwen, chronisch zieken, kinderen en mensen met psychische problemen. Maar ook voor andere ongedocumenteerde migranten.

De medische vrijwilligers houden wekelijks op maandag- en donderdagochtend spreekuren. Tijdens

de spreekuren helpen zij mensen zonder verblijfspapieren om hun zelfredzaamheid binnen de Nederlandse gezondheidszorg te vergroten. Zij bemiddelen tussen zorginstanties en ongedocumenteerde patiënten en informeren zorgverleners over de mo-

gelijkheden voor het verlenen van zorg aan deze groep. Verder kunnen bezoekers van het spreekuur zelfzorgmedicatie zoals vitamine D, foliumzuur of pijnstilling ontvangen. In 2015 zijn er in totaal 400 consulten uitgevoerd waarbij het 147 nieuwe patiënten betrof van wie meer dan de helft succesvol bij een huisarts ingeschreven kon worden.

In Amsterdam bestaat een Friendly Network van tandartsen dat, na bemiddeling van DvdW, in 2015 aan bijna 40 mensen kosteloos een tandartsbehandeling bood voor acute pijnklachten. Daarnaast is er ook een Friendly Network van fysiotherapeuten beschikbaar dat na bemiddeling van Dokters van de Wereld, gratis toegang tot behandeling bood. In tien gevallen bemiddelde DvdW toegang tot geestelijke

gezondheidszorg. Annette Hoogerbrugge coördineerde voorheen de activiteiten van DvdW bij Stap Verder, sinds juli 2015 heeft Lizzy Tonnaer haar taken overgenomen.

Voorlichting

Stap Verder heeft een uitgebreid netwerk van contacten in Zuidoost, met migrantensteunorganisaties en (migranten)kerken. Hier geven DvdW-vrijwilligers groeps-

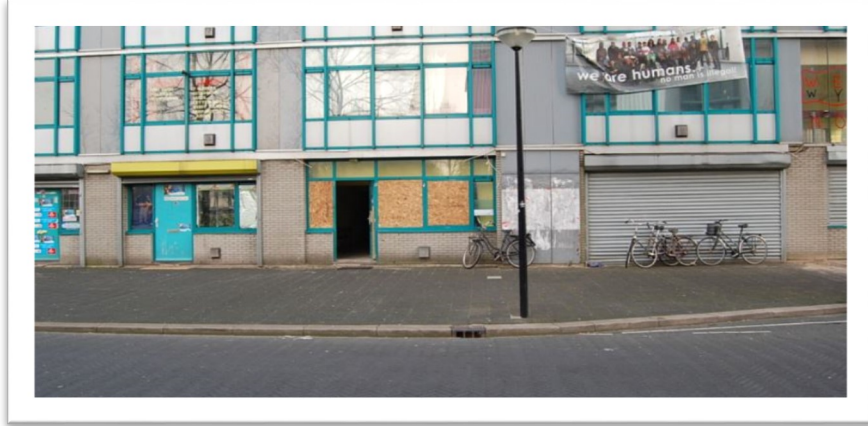
voorlichting, bijvoorbeeld over 'toegang tot zorg' en 'preventie hoge bloeddruk'. Met een gulle gift vanuit de Protestantse Diaconie Ouderkerk is DvdW gestart met een individueel voedings-spreekuur waarin algemene

richtlijnen over gezonde voeding maar ook specifieke richtlijnen bij veel voorkomende ziekten zoals diabetes of hoge bloeddruk besproken worden. Tevens zijn er groepsvoorlichtingen georganiseerd waarin bezoekers en diëtiste Shiri de Leeuw samen in gesprek gaan over het belang van, en de mogelijkheden tot, gezonde voeding.

Gezonde maaltijden

Bezoekers eten over het algemeen te weinig groente en te veel zout, suiker en koolhydraten. Dat blijkt uit de praktijk van DvdW en uit dagelijkse observaties in Stap Verder. In overleg hebben we besloten de maaltijden op de woensdagmiddag te verrijken met een salade. Sindsdien heeft de vrijwillige kok zich bekwaamd in het bereiden van heel verschillende salades en heeft een aantal bezoekers zijn eetgewoonten aangepast.

Kosten voor medicijnen die we in 2014 hebben gemaakt voor de wettelijke eigen bijdrage van 5 euro per medicijn, zijn vergoed door de Gemeente Amsterdam via

de Vluchtgarage: november 2013-april 2015 met 200 man slapen, koken, recreëren en elkaars frustraties opvangen

Stichting De Medicijnpot.

Vluchtlocaties

Daarnaast werken DvdW en Stap Verder samen om ondersteuning te bieden aan de zogenoemde Vluchtlocaties. Sinds 2012 verblijft een aantal groepen afgewezen asielzoekers zonder vaste woon- of verblijfplaats in Amsterdam. Een deel van de 'Wij Zijn Hier groep' verbleef van november 2013 tot april 2015 in de 'Vluchtgarage'. Eind 2015 kwam de groep terug naar Amsterdam Zuidoost naar de Keienbergweg. Met de bezetting van leegstaande kantoor- en bedrijfsruimten laat de groep weten dat de huidige gemeentelijke Bed-Bad-Brood-voorziening (BBB) ontoereikend is. Binnen de huidige BBB-regeling worden mensen iedere ochtend met hun bezittingen op straat gezet, wat veel stress en onzekerheid met zich meebrengt.

Want medische zorg is een mensenrecht, geen privilege!

Sociaal spreekuur

In 2015 hebben we in het sociaal spreekuur 136 individuele bezoekers geregistreerd. Van hen zijn 67 mensen eenmalig op het spreekuur geweest en 27 tweemaal, 52 bezoekers hebben vaker het spreekuur bezocht. In totaal zijn er 347 geregistreerde consulten geweest. Hierbij moet vermeld worden dat we de keren dat iemand het kantoor komt binnenvallen voor even een korte vraag vaak niet registreren. Onder de bezoekers van ons spreekuur waren in 2015 achtendertig vrouwen en achtennegentig mannen.

Hink - Stap - Sprong 11

Een steeds terugkerende vraag is die om huisvesting en hulp bij het betalen van huur. Met een beperkte opvang in Amsterdam kunnen we slechts in heel schrijnende gevallen onderdak regelen. Sinds de start van het Vreemdelingenloket en de Bed-Bad-Brood-regeling, stuurden we meermalen mensen door. Naar schatting maken 15 bezoekers gebruik van die regeling. Een enkeling kon met bemiddeling geplaatst worden in de 24-uursopvang van de Gemeente Amsterdam.

De vraag om beltegoed en kosten voor openbaar vervoer beantwoorden we in natura met Lyca-telefoonkaarten van vijf euro en openbaarvervoerkaartjes van één uur als daar grote noodzaak voor is, bijvoorbeeld om advocaat of dokter te bezoeken of inkomen te verwerven elders. Door het uitgeven van OV-kaarten zien we de vraag naar geld voor vervoer afnemen. Ook aan leefgeld en huur geven we minder uit nu we vaker door acties vanuit gemeenten en particulieren toiletartikelen en levensmiddelen ontvangen. Als bezoekers ook nog een voedselpakket kunnen krijgen, blijft er bij hen meer geld over om zelf de huur te betalen.

Het internet wordt veel gebruikt en mensen leren van elkaar hoe met de computer te werken. Per jaar verwijzen we zo'n tien bezoekers naar

computerles bij de Stichting Aan de Knoppen. Een enkeling kunnen we helpen met geld voor een cursus of opleiding met behulp van fondsen.

De doorverwijzing naar de voedselbanken is wat gemakkelijker geworden nu de Stichting 'Er is hoop voor morgen' op meer dagen in de week voedsel verstrekt. De Voedselbank Amsterdam verstrekt nu ook pakketten aan vrouwen met kinderen en zieken, ook al zijn zij (nog) ongedocumenteerd.

De ritten naar de kledingbank in Amstelveen zijn verdubbeld sinds gastheer Adam Alibaks elke woensdagochtend een rit aanbiedt. Zo'n honderd bezoekers maakten

Hink - Stap - Sprong 12

gebruik van de ritten, waarvan 46 mensen meer dan één keer.

De pastorale contacten met bezoekers die in vreemdelingendetentie terecht komen worden overgenomen door de pastores op Schiphol, in Zeist, Rotterdam en Alphen aan den Rijn. We sturen alleen nog af en

toe een kaartengroet, getekend door alle bezoekers en medewerkers. Dit wordt enorm gewaardeerd. Met een aantal terugkeerders of door-gemigreerde bezoekers blijft nog een tijdje contact per email, sms of telefoon, tot ook zij kennelijk hun weg gevonden hebben.

Spreekuurmedewerker Frans Mulders nam na 5 jaar afscheid van Stap Verder. Sjaak van Schie en Marjan de Vries hebben het hele jaar door spreekuur gedraaid met ondersteuning van Erika Feenstra, die de coördinatie van Cor Ofman overnam. George Buckle vertrok naar Ghana, uitgezonden vanuit de SMA, Marije van der Wilt werd predikante in Mijdrecht. Emma van der Eerden ontdekte na twee maanden dat zij graag meer pastoraal aan de slag is. Daarvoor ontbreekt de tijd in de vaak drukke spreekuren.

Vanaf 1 juni is Marjan de Vries ook een dag in de week betaald aan de slag gegaan ter ondersteuning van het spreekuur. Zij werd in oktober predikante in Zeeland. Albert Koot nam haar spreekuur op de maandag vanaf november over.

In het maandelijks spreekuuroverleg hebben we deskundigen van buiten uitgenodigd om met ons kennis te maken en af te stemmen over doorverwijzing. Annette Hoogerbrugge, coördinator van het Medocspreekuur van Dokters van de Wereld, praatte ons bij over doorverwijzing naar huisartsen, zelfzorgmedicatie die beschikbaar was in het medische spreekuur en de vergoeding van kosten voor medicijnen. Collega's van Bridge to Better legden uit hoe zij te werk gaan bij de voorbereiding op terugkeer naar het land van herkomst. De advocaten van Advocatenkantoor De Binnenstad, die maandelijks meedraaien in het overleg, deelden de nieuwste juridische

kennis. Zo legden zij uit waarom het zoveel moeite kost een juridisch dossier van een bezoeker te achterhalen en waarom het bijna onmogelijk is een aanvraag voor verblijf op medische gronden gehonoreerd te krijgen. Medewerkers van Equator Polistad gaven ons een goed beeld van hun behandeling van mensen met een posttraumatische stress-stoornis.

Spreekuurteam begin 2015: advocaten Corinne de Klerk en Thomas Kouwenhoven, met tussen hen in Sjaak van Schie, Marjan de Vries, George Buckle en Cor Ofman.

Juridisch spreekuur

Voor veel bezoekers van Stap Verder is contact met een advocaat een intimiderende gedachte. Mensen hebben vaak slechte ervaringen met advocaten in eigen land en hebben in asielzoekerscentra of in de eigen gemeenschap gehoord dat ook in Nederland advocaten vaak op geld belust zijn en dat men vooral advocaten die de staat betaalt (pro-Deo advocaten) niet kan vertrouwen.

Via Stap Verder leren mensen advocaten kennen waar men wel vertrouwen in durft te hebben. De advocaten van Advocatenkantoor De Binnenstad houden maandelijks een spreekuur bij Stap Verder. Cliënten zetten zichzelf op de lijst of worden in overleg aangemeld door andere medewerkers van Stap Verder. Het spreekuur wordt enthousiast bezocht en de belangstelling neemt toe. In totaal maakten zo'n 70 bezoekers gebruik van het spreekuur, van wie 15 vrouwen, kwamen er gemiddeld 9 bezoekers per spreekuur, op rustige dagen vijf, op drukke dagen tien tot 13. De aantallen zijn iets lager dan vorig jaar, omdat twee keer het spreekuur uitviel vanwege vakanties.

Tijdens het juridisch spreekuur kunnen mensen hun verhaal vertellen en krijgen zij een eerste indicatie van hun juridisch perspectief (of het ontbreken hiervan).

De meeste adviezen betreffen de mogelijkheid een verblijfsvergunning te verkrijgen. Ook stellen bezoekers vragen over kinderen (erkenning, gezag, omgang, alimentatie), scheiding en huwelijk, boetes en incasso's, letselschade, strafrecht of huurrecht en een enkele keer over klachten – al dan niet tegen de overheid.

Indien een procedure uitkomst kan brengen, verzoeken we cliënten op het kantoor van De Binnenstad langs te komen. Elke maand wordt er op die manier minimaal één dossier geopend, sommige maanden drie of vier.

De advocaten verwijzen ook zelf door naar Dokters van de Wereld of maatschappelijk werk van Stap Verder of eventueel naar andere organisaties.

Verder kunnen spreekuurmedewerkers telefonisch of per mail contact onderhouden met de advocaten en hen vragen voorleggen. Tijdens trainingen en overleg zijn de advocaten vaak aanwezig en geven zij ook presentaties als bijdrage aan de deskundigheidsbevordering van de medewerkers.

De bezoekers van Stap Verder

Met de sluiting van de Vluchtgarage op 13 april 2015 kwam een einde aan de wachtrij voor de douche en wasmachine in Stap Verder. Het was wel even wennen aan een rustiger werkomgeving. Maar een deel van de bewoners van de Vluchtgarage wist ons met de fiets te vinden vanuit de Vluchttoren in West, een bedrijfsloods in Noord en later weer vanuit een bedrijfspand in Zuidoost.

Een Mozambikaanse en twee Ghanese bezoekers besloten dat het geen leven was in de Vluchtgarage en in de illegaliteit en keerden met een Euro Lines buskaartje terug naar Portugal, Spanje en Italië. Een Soedanese bezoeker kon terug in de asielopvang. Voor vier moeders met kleine kinderen konden we wekelijks een klein bedrag aan leefgeld, een warme maaltijd op de woensdag en zo nu en dan schoolgeld of kleding of een fiets regelen. Met hulp van Equator, de GGZ-instelling voor getraumatiseerde mensen, kon een bezoeker een verblijfsvergunning op medische grond krijgen. We mochten twee bezoekers terug-verwelkomen uit vreemdelingenbewaring. De Dienst Terugkeer en Vertrek kon geen manier vinden om hen uit te zetten. Dit betekent voor hen wel opnieuw een leven in Nederland zonder verblijfspapieren.

We hebben meer en meer te maken met mensen die al lange tijd in Nederland verblijven, zo tussen de acht en 20 jaar. Door het jarenlang leven in onzekerheid en

zwerfen door Amsterdam kunnen zij het leven geestelijk en lichamelijk nog nauwelijks aan. We zijn blij dat we nu direct door kunnen verwijzen naar de traumahulp van Polistad Equator. Ook tijdens de behandeling is er met toestemming van betrokkene overleg over de maatschappelijke kant van zijn of haar bestaan. Twee bezoekers bezochten de nieuwe cursus door het Amsterdams Steunkomit  Vluchtelingen (ASKV) in het Wereldhuis voor mensen die tussen wal en schip zitten: ze zien geen mogelijkheid terug te keren naar land van herkomst, vanwege de oorlogs-, politieke of economische situatie, maar hebben juridisch ook geen kans op een verblijfsvergunning. In de cursus krijgen ze handvatten om hun situatie goed in kaart te brengen, met al hun rechten en plichten in Nederland, om op die manier zo goed mogelijk geinformeerd hun weg te kunnen vinden in de duivelse dilemma's waarvoor ze staan.

E*en vader van twee inmiddels volwassen kinderen verliet zijn gezin toen de kinderen 8 en 6 waren om in Europa een inkomen te verwerven en een toekomst voor zijn gezin op te bouwen. Aanvankelijk had hij hier nog werk, maar door de strengere regelgeving, de komst van Oosteuropaanen en andere nieuwe migranten naar Nederland en de economische crisis, verloor hij zijn werk. Hij kon dus steeds minder vaak geld naar zijn gezin sturen en de kans hen hierheen te halen was al lang verkeken. Nu zitten de kinderen met financiële steun van burens en familieleden in het land van herkomst op school. Als vader terug zou gaan, zou de steun van familie en burens onmiddellijk stoppen en zou hij daar zonder werk zijn en een last voor zijn gezin worden. Zijn vrouw heeft in wanhoop weleens tegen hem gezegd: zoek maar een vrouw in Europa om te trouwen, maar het gezin is christelijk en dat was voor hem geen optie. Hij zou dolgraag terug willen naar zijn gezin, maar ziet financieel geen uitweg en geen werktoekomst voor zichzelf. Afgelopen Kerst zag zijn zoon kans naar Europa te komen en zijn vader te bezoeken. Na 20 jaar sloot de vader zijn zoon weer in zijn armen. Hij maakte ons deelgenoot van de emoties die dat teweegbracht bij hem. Ook bij vreugde heb je dan Stap Verder nodig als uitlaatklep!*

Contacten met (collega) instanties

Veel direct contact hadden we met collega's van de 'Wij Zijn Hier groep', het Wereldhuis en incidenteel ook met het ASKV en Equator om af te stemmen over financiële bijdragen aan bezoekers met wie verscheidene organisaties contact hadden. De 'Wij Zijn Hier groep' vergaderde zelfs een aantal keren in Stap Verder.

Steeds meer instanties weten ons te vinden voor overleg en doorverwijzing naar

onze Nederlandse taallessen en spreekuren; te veel om bij te houden en op te sommen.

Met gemeentelijke instanties is het contact gegroeid, met name bij doorverwijzing naar het Vreemdelingenloket, naar de Bed-Bad-Brood-regeling en bij noodopvang in geval van psychische klachten.

PR en communicatie

De fondsen die ons steunen spoorden ons aan meer aan PR en bewustwording rondom de situatie van onze bezoekers te doen. We koppelen dat aan de empowerment van een aantal bezoekers en aan de geldwerving voor ons werk in gemeenten en parochies. Ook (toekomstig) kerkelijk of sociaal werkers uit binnen- en buitenland weten ons te vinden en leren van onze bezoekers hoe zij zich in kunnen zetten voor mensen in nood.

De jaarlijkse nieuwjaarsborrel werd goed bezocht.

We hebben nieuwe posters en flyers ontwikkeld en de PowerPointpresentaties aangepast aan de vragen die we vorig jaar kregen bij bezoek van verscheidene groepen. Voor jongeren ontwikkelden we diverse activiteiten, waaronder een interactieve kennismaking met het werk van Dokters van de Wereld.

In september 2015 bestonden we 5 jaar. Dat is op het grasveld achter de flat gevierd met een dankdienst, een maaltijd, toespraken van het bestuur, een bestuurslid van de SMA, Dokters van de Wereld, de voorzitter van de bestuurscommissie van het Stadsdeel Zuidoost, twee bezoekers, de oudste lesgeefster en van de hulpbisschop van Haarlem-Amsterdam. Er was een Nederlandse taallessen. De bezoekers konden via een tentoonstelling en een modeshow

Ook konden belangstellenden een workshop drum en een taallessen in de Ghanese taal Twi volgen.

van het werk van de vrouwengroep kennis maken met het vrouwenempowermentproject. Dokters van de Wereld verzorgde een presentatie van hun werk in Stap Verder. Als afsluiting hadden de dames van de empowermentgroep een heerlijke Afrikaanse maaltijd gekookt. Het was een geanimeerd samenzijn met zo'n 150 bezoekers uit de betrokken kerken in Zuidoost en de dorpen rondom, vrijwillige medewerkers, bezoekers en collega's van maatschappelijke organisaties waar we mee samenwerken. Op naar het volgende lustrum!

In november mochten we twee nieuwe vrijwilligers verwelkomen voor PR-werk. Sabrina van Veelen zorgt sindsdien dat folders, flyers en de website bijgewerkt worden en freelance-journalist Laurens Nijzink hielp bij de werving van nieuwe spreekuurmedewerkers en bereidde een paar artikelen voor.

Excursies en presentaties

Onderstaand een greep uit de verschillende presentaties die we mochten verzorgen en het resultaat hiervan.

Met vier bezoekers waren we uitgenodigd een huismaaltijd van christelijk studentenhuus De Hooge Stoep van de Vereniging Ruimzicht in Amsterdam Zuid mee te maken en te vertellen van ons werk in Stap Verder. Naar aanleiding daarvan meldde zich een student om ons te helpen met onze PR.

PowerPointpresentatie bij Diaconie Protestantse Gemeente De Ark Amsterdam Noord, resultaat: collecte in november 2015.

Spreekuurmedewerkster Marjan de Vries verzorgde een presentatie over Stap Verder in de Fontijnkerk in Amersfoort, waar zij weleens preekt, met als resultaat een gift voor Stap Verder.

PowerPointpresentatie bij Diaconie Protestantse Gemeente Weesp, resultaat: jongerencatechesegroep op bezoek eind mei en een open aanbod begin oktober voor inwoners van Weesp rondom het thema 'Hoe is het om vreemdeling te zijn?'

in de Grote Kerk in Weesp.

Christelijke Vrouwenvereniging Passage, Afdeling Driemond Weesp, organiseerde een avond voor haar leden o.l.v. bezoekers en medewerkers van Stap Verder over vreemdelingschap. Een PowerPointpresentatie leverde een levendig gesprek op waaruit bleek dat de praktijk van het Nederlandse vreemdelingenbeleid heel wat genuanceerder ligt dan het Nederlandse publiek op de TV en in het nieuws voorgeschoteld krijgt. We kwamen terug met een flinke gift en een kofferbak vol tassen met handdoeken en toiletbenodigdheden voor de bezoekers van de Vluchtgarage die in Stap Verder komen douchen en de was doen.

PowerPointpresentatie bij de Rooms-Katholieke parochie in Weesp met als resultaat een flinke gift en toezegging voor steun voor langere tijd.

PowerPointpresentatie in de Gereformeerde Kerk in Nieuw Vennep met als resultaat: eerste keus uit de spullen die waren ingezameld voor de jaarlijkse bazaar en de opbrengst ervan en een flinke gift aan het einde van het jaar.

Kerkdienst en jongerendienst Ouderkerk met DvdW maart 2015 PowerPointpresentatie met als resultaat een aanzienlijke gift voor het werk van Dokters van de Wereld in Stap Verder, waarmee een diëtiste aangetrokken kon worden om spreekuur te houden.

Tien medewerkers van het Landelijk Dienstencentrum van de Protestantse Kerk Nederland in Utrecht kwamen op werkbezoek tijdens hun teamuitje en kregen een rondleiding in Zuidoost.

Voor een conferentie van de Nederlandse bisdommen over de inzet in parochies voor vluchtelingen mochten we de catering verzorgen.

Internationale contacten

Bezoek Council for World Mission i.s.m. Kerk in Actie

van de Protestantse Kerk Nederland met project Face to Face: twee theologistu-

denten uit Ghana en Zambia liepen vier weken mee in het diaconale werk van Stap Verder, vanuit een groep van 15 theologiestudenten uit de hele wereld die in verschillende steden in Nederland in diaconale projecten meelopen.

Uit het Dekanat Selters in het Westerwald in Duitsland kwamen 21 pastores voor een excursie door de wijk en een maaltijd in Stap Verder. Zij bezochten de hindoe-tempel, kerkgebouwen Wi Eegi Kerki en De Kandelaar en het Bijlmer Monument. Dat gaf hen nieuwe impulsen voor de ontwikkeling van wat zij een “welkomstcultuur voor vreemdelingen” noemen.

Uit Düren in Duitsland mochten we 30 gemeenteleden voor een excursie door de wijk ontvangen. Zij verrasten ons met een dubbele gift, na hun bezoek. Ook een groep pastores uit Düren bezocht ons een maand later.

De Evangelisch Lutherse Gemeente Brandpunt Zuidoost bracht met bezoekers uit hun partnergemeente Oberhausen een bezoek aan Stap Verder en maakte gebruik van de mogelijkheid een Afrikaanse maaltijd te nuttigen.

Uit Antwerpen kwam het verzoek van collega's die daar taallessen verzorgen om te kijken hoe wij dat organiseren.

Gasten van de Sociëteit Afrikaanse Missiën uit Rome maakten een keer een maaltijd op de woensdagmiddag mee.

Stap Verder in de media

Kerk in Actie, de landelijke protestantse organisatie voor (wereld)diaconaat, steunde ons

in 2015 door een PR-campagne op te zetten met een folder, artikel, websitepagina, PowerPointpresentatie en een kort promotiefilmpje van ons werk op hun website, bedoeld voor een actie in de 40-dagentijd in 2016.

Onze facebookpagina leverde kleding en goederen op naar aanleiding van gerichte vragen van onze bezoekers. Onze PR-medewerker schreef een artikel ter gelegenheid van ons vijfjarig bestaan in The African Bulletin, de maandkrant voor Afrikanen in Nederland.

Onderzoekers in Stap Verder

Voor sociologen, antropologen, politicologen en theologen is Stap Verder een interessante plek. Voor onze bezoekers en de werkers is het dagelijks leven van migranten en mensen die ongedocumenteerd zijn een bekend gegeven. Wil je maatschappelijk een mentaliteitsverandering op gang brengen om meer kennis en begrip te kweken voor onze bezoekers, dan zul je aandacht moeten vragen voor hun noden. De grotere fondsen die ons steunen hebben ons gevraagd daar meer aandacht aan te besteden. We doen dat o.a. door uit de kerken en organisaties die ons steunen mensen uit te nodigen een bezoek aan ons centrum te brengen en een presentatie of excursie mee te maken.

Wetenschappers en studenten staan meestal ver van de praktijk af en zoeken ons op voor hun onderzoek. Zo waren in januari 2015 twee studenten politicologie op bezoek en werden door onze bezoekers kritisch bevraagd over hun motivatie voor het bezoek aan ons en ze werden voorgelicht over het leven van 'illegalen' en hoe het politieke klimaat hun leven beïnvloedt. Twee studenten politicologie van de UVA brachten een bezoek aan Stap Verder om te kijken hoe organisaties als wij relevant zijn voor ongedocumenteerden.

Twee maatschappelijk werkers uit Zaandam bezochten ons om meer te leren over contextgericht werken. Zij woonden een Nederlandse taalles bij en spraken met een van onze spreekuurmedewerkers.

Elke donderdag is stagiaire Vera Zonnebeld van de opleiding Levensbeschouwelijk Werker van de Fontys Hogeschool uit Tilburg aanwezig.

Groei in contacten met kerken, parochies en gemeenten in de buurt

Vanuit de verschillende kerkelijke gemeenten en parochies rondom Amsterdam Zuidoost mochten we in 2015 veel steun in natura (fietsen, balletpakjes, douchegel) ontvangen en het bedrag uit collectes en inzamelingen verdrievoudigde ten opzichte van 2014. In ons overzicht van contacten staan nu zo'n 75 kerken en organisaties. Met jongerenwerkers van de Evangelisch Lutherse Gemeente Zuidoost overlegden we over hun bijdrage aan jongerenactiviteiten in Stap Verder. Eén van hun leden werkt bij het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) en kaartte onze noden aan bij zijn collega's. Resultaat is dat verscheidene afdelingen nu kantoorartikelen, tweedehandskleding en toiletartikelen voor Stap Verder inzamelen en wij zo af en toe een lading uit het magazijn toegestuurd krijgen.

Hink - Stap - Sprong 21

Organisatie en menskracht

Bestuur

In maart 2015 is een nieuw bestuurslid toegetreden, Errol Toendang. Namens de Evangelisch Lutherse Gemeente Amsterdam Brandpunt Zuidoost versterkt hij het bestuur.

Bestuur en coördinatoren, Johan Naron ontbreekt op deze foto.

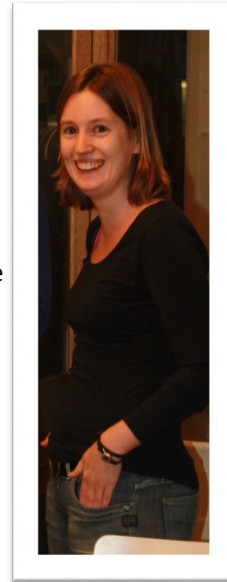
Het jaar 2015 heeft in het teken gestaan van het lustrum. In vijf jaar tijd heeft Stap Verder zich stevig verankerd en een plaats verworven in de samenleving van Amsterdam Zuidoost. Dit vooral dankzij de steun van vele vrijwilligers, de niet-aflatende inzet van de beide coördinatoren, de betrokkenheid van een toenemend aantal gemeenten en parochies uit de nabije omgeving en de ruimhartige steun van de fondsen die hieronder genoemd worden. Het bestuur is dankbaar dat deze mijlpaal is bereikt en weet zich daarin door Gods zegen gedragen.

Met de start van het empowermentproject heeft Stap Verder nu al haar drie poten – maatschappelijke ondersteuning (spreekuren en ontmoeting), Nederlandse taal, empowerment (zelfredzaamheid vergroten) – tot ontwikkeling gebracht. De komende jaren zal het er op aan komen binnen deze drie taakvelden telkens de juiste initiatieven te nemen, de juiste contacten te leggen en te zoeken naar samenwerking met anderen.

Coördinatie

De aanstelling van Cor Ofman, als coördinator van de spreekuren is beëindigd. Er was geen financiële ruimte voor een vaste aanstelling. Erika Feenstra heeft die taak overgenomen en Cor heeft in 2015 de deskundigheidsbevordering van de spreekuurmedewerkers op zich genomen. Marjan de Vries kwam in juni een dag in de week in dienst om de administratie van de spreekuren te ondersteunen, naast haar vrijwilligerswerk als spreekuurmedewerkster.

Het systeembeheer dat door Sjaak van Schie in 2014 stevig was opgepakt en onderhouden hebben we in 2015 deels in handen gegeven van een professionele organisatie om te zorgen dat onze klantgegevens veilig bewaard worden.

Marjan de Vries

Vrijwilligers(werving)

De gastheren en gastvrouw volgden een dagdeel de training geweldloze communicatie onder leiding van Lilian Peters, bewoonster van de flat Hoogoord. Eind 2015 namen we de werving van gastheren en -vrouwen en spreekuurmedewerkers steviger ter hand. Via de website Indeed, re-integratie-organisaties en de vrijwilligerscentrale Venzo kregen we 20 reacties op de vacatures. Met de Dienst Werk en Inkomen (DWI) van de Gemeente Amsterdam hebben we jaarlijks overleg over een aantal mensen dat in een re-integratie traject bij ons vrijwilligerswerk doet. In 2015 namen we afscheid van gastvrouwen Marije van der Wilt en Hariette Benjamin en gastheer Glenn Weibolt, en konden wij Dominique Agbegnon en Susi Schwarzenbacher verwelkomen, respectievelijk gastheer en gastvrouw. Zij versterken ons met hun Franse talenkennis.

Voor de PR traden freelance-journalist Laurens Nijzink en Sabrina Ottensmeier aan in november 2015.

Voor de Nederlandse taalles blijft er de jaren door een constante aanmelding van vrijwilligers en nemen geregeld ook weer lesgevers afscheid.

Financiën en Fondswerving

Financiering in 2015

Partners

De Diaconie van de Evangelisch Lutherse Gemeente Amsterdam, de Sociëteit Afrikaanse Missiën (SMA) en Dokters van de Wereld (DvdW) leveren als partners een belangrijke bijdrage aan het functioneren en de financiering van Stap Verder. DvdW heeft haar aanwezigheid bij Stap Verder versterkt. Dat is tot uitdrukking gekomen in een nieuw samenwerkingscontract.

Fondsen die Stap Verder steunen

Voor het programma dat wij uitvoeren is de steun van fondsen onmisbaar. Voor 2015 en 2016 hebben de volgende fondsen hun steun toegezegd.

Insinger Stichting, de Stichting Interkerkelijk Oriëntatie Centrum, Stichting IJsselvliedt, Kerk in Actie, Hulp na Onderzoek, Konferentie Nederlandse Religieuzen/PIN, Porticus, RCOAK, RC Maagdenhuis, VTW, het Kansfonds en de Stichting Papefonds.

Zij financieren mede de projecten van Stap Verder. Daarnaast mochten wij op een aantal fondsen één of meermalen een beroep doen voor individuele hulp: Stichting Fiat Lux, Stichting Jacob van Heusdenfonds, het Weduwen- en Wezenfonds en ook de Stichting IJsselvliedt.

Herkomst van de middelen

De inkomsten van Stap Verder komen voor 41% uit bijdragen van grote fondsen. 35% uit kerkelijke gemeenten en parochies uit de omtrek en uit eigen middelen van de zes betrokken kerken en voor 24% uit bijdragen van partners.

Toekomstplannen

Nederlandse taallessen

De taallessen zullen naar verwachting zo doorgaan als de afgelopen jaren.

Empowerment

Het aantal vrouwen dat deelneemt aan de vrouwenactiviteiten groeit gestaag. Waar we begonnen met tien tot 15 vrouwen, gaan we nu richting 30 vrouwen die zich wekelijks inzetten. We verwachten dat het aantal deelnemers aan de empowermentactiviteiten zal groeien naar zo'n 40-50 vrouwen. Ook het proces waarin de vrouwen zelf de leiding op zich nemen zal zich ontwikkelen. Het aanbod van activiteiten zal zich uitbreiden en daarnaast is er een workshop in ontwikkeling "how to stop worrying and start living". De grote stress en vele zorgen die vrouwen hebben vanwege gebrek aan geld en een legale verblijfsstatus houden hen vaak in een verlamdende greep. Met deze workshop hopen we dit patroon te doorbreken en een positieve manier te vinden om met zorgen en stress om te gaan.

Set your mind free- sportproject

We hebben de intentie om sportactiviteiten aan te bieden in 2016. Vanuit de vrouwen is er ook vraag naar fitness en Afrikaanse dansles. In het nabij gelegen Nelson Mandela Park kan gebruik worden gemaakt van de fitness-faciliteiten. Voor Afrikaanse dans is er echter een geschikte locatie nodig, omdat er anders overlast voor de onderburen kan ontstaan.

Spreekuren

In 2016 kunnen we uitbreiding verwachten van het juridische team naar drie personen. We hopen na twee inwerkperiodes van drie maanden twee keer een groepje van drie nieuwe spreekuurmedewerkers te mogen verwelkomen voor het sociale spreekuur. Met de nieuwe werving trekken we vrijwilligers aan met ervaring in maatschappelijk werk en schuldhulpverlening, waardoor we sterker komen te staan in onze contacten met instanties en onze eigen deskundigheid vergroten.

Voor het bijhouden van gegevens van onze bezoekers hopen we begin 2016 over te gaan naar een speciaal voor ons gebouwd klantregistratiebestand.

Bezoekers

We zien een groei in bezoekersaantallen van mensen die wèl een verblijfsvergunning hebben, maar vastlopen in regelgeving en bureaucratie. Hieronder zitten ook oudere migranten die weinig of geen pensioen hebben kunnen opbouwen. We verwachten dus vaker en langer met mensen te moeten gaan zitten om hen te leren daarmee om te gaan. Daarbij hopen we ook op een hechtere samenwerking en doorverwijzing naar MaDi, het officiële maatschappelijk werk in Amsterdam Zuidoost. Het blijft een uitdaging om kwetsbare en (psychisch) zieke bezoekers van goed onderdak en zorg te voorzien. Speciale aandacht is er voor moeders met kinderen en mensen die al tien tot 20 jaar in Nederland zijn en door de slechte leefomstandigheden (psychisch) zieker worden.

Na een tijdje kunnen we ook een aanwas van bezoekers verwachten die als nieuwe vluchtelingen naar Nederland komen, maar toch geen verblijfsvergunning krijgen. Maar zolang de overheid zorg voor hen heeft, zien we geen noodzaak ons voor hen in te gaan zetten.

Publiciteit

In 2016 hopen we onze website, flyers en Facebook te vernieuwen en nog meer naar buiten te treden met artikelen over ons werk. Op aanvraag zullen we presentaties doen en groepen ontvangen.

Jasper Heemskerk en Martijn Smits van Joheco in overleg over het netwerkbeheer

Bestuur

De **Stichting Pastoraal Diaconaal Centrum Bijlmermeer** is de dragende rechtspersoon voor het huidige centrum Stap Verder. De volgende kerken dragen de SPDCB:

- de Evangelische Broedergemeente Amsterdam Zuidoost (EBG),
- de Evangelisch Lutherse Gemeente Brandpunt Zuidoost (ELG),
- de Persekutuan Kristen Indonesia Nederland (PERKI),
- de Presbyterian Church of Ghana, Emmanuel Congregation (PCG),
- de Protestantse Gemeente Amsterdam Zuidoost (PGZO),
- de Rooms-Katholieke parochie De Graankorrel (RK).

Het bestuur bestond in 2015 uit de volgende personen:

- Voorzitter: ds. Christian Lindner (EBG),
- Secretaris: pastoraal werker Albert Koot (RK),
- Penningmeester: dr. Jaap de Visser (PGZO),
- Lid: Erroll Toendang (ELG),
- Lid: Johan Naron (SMA).

Vanuit de deelnemende kerken is een Diaconaal Oecumenisch Beraad (DOB) gevormd. Daarin zitten van elke kerk in principe twee leden die beleidsmakers zijn of zich diaconaal inzetten. Zij denken praktisch mee over de inhoudelijke koers die het diaconaal oecumenisch centrum vaart en zorgen voor draagvlak en vrijwilligers in de kerken voor het werk.

Missie en visie

Stap Verder is er voor alle inwoners van Zuidoost die ergens vragen over hebben, vastlopen in regelgeving, de weg zoeken in het woud van instanties, te maken hebben met problemen waarmee ze geen raad weten.

Onze missie is “Op oecumenische grondslag krachten bundelen om adequate hulp te kunnen bieden bij sociaal maatschappelijke problemen in Amsterdam Zuidoost waar die (nog) niet bestaat, om flexibel te kunnen inspelen op zich veranderende behoeften en omstandigheden en om aan de overheid sociaal maatschappelijke problemen kenbaar te maken.”

Stap Verder

Hoogoord 187A
1102 CJ Amsterdam Zuidoost
Telefoon: 020 - 8457566
erikafeenstra@stapverder.org
www.stapverder.org

NL59TRIO 039.05.07.687 t.n.v. Stichting
Pastoraal Diaconaal Centrum Bijlmermeer

Sociale spreekuren: maandag 11.00-14.00 uur, vrijdag 13.30-17.00 uur

Juridisch spreekuur: laatste woensdag van de maand 14.00-16.00 uur

Dokters van de Wereld

Lizzy Tonnaer coördinator
tel. 06-17918283
ltonnaer@doktersvandewereld.org
www.doktersvandewereld.org

Medisch spreekuur: maandag en
donderdag 10.00-13.00 uur

Sociëteit Afrikaanse Missiën

www.sma-nederland.nl

Stichting Pastoraat West Afrikanen

Liesbeth Glas, coördinator
tel. 06-42292088
liesbethglas@stapverder.org

Vormingscentrum

Liesbeth Glas, coördinator
tel. 020-7739649
vc@sma-nederland.nl

Hink - Stap - Sprong 28